

deVerdieping Trouw

Home Nieuws Opinie Groen Religie & filosofie Schrijf Video Foto Webshop Banen

Nederland Buitenland Politiek Economie Sport Cultuur Gezondheid Onderwijs

Zijn we na 5 jaar mediawijzer geworden?

Frits Schwartz en Erit Thomassen directeur Stichting Kant in de Kias respectievelijk medewerker educatie EYE Filmlabsticht Nederland - 17/07/10, 00:00

Meer over

In juli 2005 verschenen het adviesrapport Mediawijziging van de Raad voor Cultuur. Het rapport vormde niet alleen aanleiding tot een aanpassing van overheidsbeleid, maar leidde tot een brede maatschappelijke discussie over hoe Nederlanders nu en in de toekomst met media moeten omgaan. Wat heeft het 'mediawijzigingsbeleid' tot dusver opgeleverd, en wat moet er nog gebeuren om ervoor te zorgen dat Nederlandse burgers 'mediawijz' worden - en blijven?

Sommige mensen zullen van zichzelf denken dat zij mediawijz zijn, omdat zij een proficiëte hebben. Filmsjes via hun mobielletjes maken en verspreiden, of twitteren. Toch zegt het benutten van de nieuwste technologieën niet alles. Zo ontstond er enige tijd geleden verwarring over de vacante tegen baarmoederhalskanker en de Mexicaanse grip. Via internet werden waarschuwingfilmsjes van niet-deskundigen veelvuldig bekeken. Wie wel deskundig was over de medische implicaties, bleek onkundig in het omgaan met de media (en het publiek) zo bleef het RIVM halstarrig wetenschappelijk jargon bezigen via de eigen kanalen, waarbij het de online discussies negeerde.

Mediawijziging is een kwestie van zowel omgaan met mediatechnologie als met media-inhoud. De kern is dat mensen 'bewust, kritisch, veilig en actief' gebruikmaken van media. Het advies van de Raad voor Cultuur heeft in ieder geval geleid tot een concrete maatregel: de oprichting van het Expertisecentrum Mediawijziging. Inmiddels hebben zich daar ruim 200 organisaties bij aangesloten. Toch ontstonden er knelpunten die in de volgende kabinetperiode nodig moeten worden aangepakt.

Ten eerste blijkt in de praktijk sprake van grote versnippering, omdat elke organisatie is gericht op een eigen doelgebied. De één richt zich op de media als brenger van amusement, de ander op de media als communicatiemiddel, de derde op de media als afzender van informatie en de vierde op media als kunstvorm. Ook de doelgroepen verschillen: het ene programma is ontwikkeld voor basisschoolleerlingen, het andere voor senioren. Daarnaast hebben veel initiatieven een projectmatig en kortlopend karakter en is nog heel weinig bekend over de effectiviteit ervan.

Evident is dat mediawijziging niet het eindpunt is van een leerproces: ook wie al mediawijz is, moet zich voortdurend blijven inspannen om zich in het veranderende mediaveld te kunnen blijven voortbewegen. De hamvraag hierbij is hoe we het niveau van mediawijziging voor ieder individu kunnen vaststellen. Pas als we weten in welke mate burgers mediawijz zijn, kunnen we bepalen welke strategie nodig is om hen mediawijz te maken. Onlangs is een aantal partners van het Expertisecentrum begonnen met de ontwikkeling van een maatstaf voor mediawijziging. Dit eenjarige onderzoek is een goede eerste aanzet, maar zal nog niet leiden tot het ultieme antwoord op de vraag wie hoe mediawijz is en welke interventies effectief zijn. Door de complexiteit van de materie is meer onderzoek nodig. Een volledige game van zeventien verliest een andere sanpak dan een zeventienjarige krantenlezer.

Daarnaast moet mediawijziging worden verankerd in het onderwijs. Mediawijziging wordt je niet vanzelf, omgaan met media moet je leren. Ook hier is het erkennen van de complexiteit van de materie cruciaal. Mediawijziging is een optelsom van kennis en vaardigheden die leiden tot inzicht en bewust, kritisch en kundig mediagebruik.

Het inrichten van een apart schoolvak, zoals beoogd door sommige politici, kan daarbij een begin zijn, al zal het niet voldoende zijn. De hele samenleving medialiseert, en dus het onderwijs ook. Daarom moeten programma's worden ontwikkeld die bij verschillende vakken en op verschillende niveaus kunnen worden inoest. Veel bruikbaar materiaal is daarvoor al vorhanden.

Om mediawijziging in het onderwijs te verankeren, zijn deskundigheidsbevordering en kennis vereist. De lerarenopleidingen zijn nu nog niet ingesteld op een 'mediawijz' benadering. Ook daar moet aandacht komen voor de kritische omgang met media.

Daarbij is het belangrijk leerlingen niet zonder meer af te schermen voor onveilig materiaal, maar hun te leren de juiste vragen te stellen bij het gebruik van media. Mediawijziging moet niet op ideologische motieven gebaseerd zijn.

Een continu en structureel mediawijzigingsbeleid is in het belang van politieke partijen, van journalisten en programmamakers, van opvoeders en docenten, en bovenal van de burgers zelf. Op basis van alle informatie en bezien moeten zij afwegingen kunnen maken om in de gemedialiseerde samenleving te participeren.

Volg Trouw op Facebook
Volg Trouw op Twitter

Vind ik leuk

EINDEJAARSACTIE

57% KORTING

Profiteer nu »
geldig t/m 31 december

Polderpeil

Wat is uw favoriete Duckwoord?

- Deksels
- Drommels
- Larieloek
- Goeie grutten
- Verweggistan
- Schobbejakken
- Schorriemorrie
- Bakkeleien
- Prakkezaeren
- Vlegel!

resultaat » **STEM**

Lees ook: Duiktaal is bepaald geen...
Lees ook: Duiktaal is bepaald geen...

Puzzel mee op Trouw

vandaag

- 01:02 Dodelijk sarrings werd door is via Turkije ...
- 00:19 Eif aanhoudingen na rellen om komst azz Geldermalsen
- 23:11 Zwarte schade voor het kabinet
- 21:42 Gemeentehuis Geldermalsen ontruimd vanwege ...
- 21:01 Bennie Jolin: 'ik ken maar een manier, meteen ...
- 19:52 Nieuw financiële blunder voor gemeente Amsterdam
- 19:22 Griezelfim is werkelijk bloedstollend
- 18:29 'Charlie' schenkt aan slachtoffers terreur
- 17:55 Actie rond Pokémon-iedje houdt Top 2000 levend
- 17:14 Htserie Nieuwe Buren krijgt tweede seizoen
- 16:40 Nederlandse Koerd omgekomen bij strijd is
- 15:48 Amnesty: 'EU heeft Turkije nodig, dus knigen ...
- 15:34 Arrestanten in Oostenrijk mogelijk betrouwen